

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 27 marca 2014 r.

w sprawie pomocy państwa SA.34572 (13/C) (ex 13/NN) wdrożonej przez Grecję na rzecz Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.

(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 1818)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2014/539/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W kontekście programu dostosowań gospodarczych Grecja podjęła się realizacji programu prywatyzacji ⁽²⁾. Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. („Larco”) wyznaczono jako przedsiębiorstwo państwowe przeznaczone do prywatyzacji.
- (2) W marcu 2012 r. Fundusz rozwoju aktywów Republiki Greckiej („HRADF”) ⁽³⁾ poinformował Komisję o proponowanej prywatyzacji Larco. W celu wyjaśnienia, czy w związku z projektem prywatyzacji mogłyby pojawić się jakiegokolwiek kwestie dotyczące pomocy państwa, Komisja wszczęła postępowanie z urzędu i rozpoczęła proces oceny wstępnej w kwietniu 2012 r.
- (3) W kontekście podjętych rozmów z odpowiedzi władz greckich na kwestionariusz udzielonej dnia 16 marca 2012 r. jasno wynikało, że Larco skorzystało już ze środków państwowych. Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje w wiadomościach e-mail z dnia 18 kwietnia 2012 r., dnia 24 kwietnia 2012 r., dnia 5 lipca 2012 r., dnia 22 sierpnia 2012 r. i dnia 7 grudnia 2012 r. oraz w pismach z dnia 4 maja 2012 r. i dnia 14 stycznia 2013 r., na które władze greckie udzieliły odpowiedzi w dniach 20 kwietnia 2012 r., 26 kwietnia 2012 r., 3 października 2012 r., 13 listopada 2012 r., 15 listopada 2012 r., 7 grudnia 2012 r., 24 grudnia 2012 r. i 18 stycznia 2013 r. Spotkania służb Komisji i przedstawicieli władz greckich odbyły się dnia 30 kwietnia 2012 r. i dnia 11 września 2012 r. w Atenach oraz dnia 25 stycznia 2013 r. w Brukseli.
- (4) Pismem z dnia 6 marca 2013 r. („decyzja z dnia 6 marca 2013 r.”) Komisja powiadomiła Grecję o swojej decyzji o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2. Traktatu w odniesieniu do niektórych środków pomocy opisanych poniżej w sekcji 2.2 („formalne postępowanie wyjaśniające”).

⁽¹⁾ Dz.U. C 136 z 15.5.2013, s. 27.

⁽²⁾ Zob. „Drugi program dostosowań gospodarczych dla Grecji — pierwszy przegląd z grudnia 2012 r.”, http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp123_en.pdf.

⁽³⁾ Fundusz rozwoju aktywów Republiki Greckiej (*Hellenic Republic Asset Development Fund — HRADF*) jest spółką akcyjną ustanowioną dnia 1 lipca 2011 r. w celu zarządzania procesem prywatyzacji.

- (5) Decyzję z dnia 6 marca 2013 r. opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁴⁾. Komisja zaprosiła władze greckie i zainteresowane strony do zgłaszania uwag na temat środków pomocy.
- (6) Dnia 30 kwietnia 2013 r. Komisja otrzymała uwagi od władz greckich. Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.
- (7) Wiadomością e-mail z dnia 21 stycznia 2014 r. władze greckie poinformowały Komisję o swojej zgodzie na przyjęcie przedmiotowej decyzji w języku angielskim.

2. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

2.1. Beneficjent

- (8) Larco specjalizuje się w wydobywaniu i przetwarzaniu rudy laterytu, wydobywaniu lignitu oraz produkcji żelazoniklu i produktów ubocznych. Jego działalność obejmuje poszukiwanie, prace rozwojowe, górnictwo, wytopianie i handel jego produktami na całym świecie. Larco jest jednym z największych producentów żelazoniklu na świecie. W 2012 r. zatrudniało 960 pracowników i w związku z tym zaliczało się do dużych przedsiębiorstw ⁽⁵⁾.
- (9) W czasie formalnego postępowania wyjaśniającego 55,2 % udziałów Larco należało do państwa greckiego za pośrednictwem HRADF, 33,4 % do National Bank of Greece S.A. („NBG”, prywatnej instytucji finansowej) i 11,4 % do Public Power Corporation S.A. („PPC”, zasiedziało go producenta energii elektrycznej w Grecji, którego akcjonariuszem większościowym jest państwo).
- (10) Larco prowadzi zakład hutniczy w Larymnie, w Grecji centralnej. Posiada również prawa do użytkowania górniczego w różnych miejscach w Grecji w czterech pakietach: w kopalniach Agios Ioannis (w pobliżu Larymny), w kopalniach Evia, w kopalniach Kastoria i w kopalni lignitu Servia.
- (11) Larco utworzono w 1989 r. jako nowy podmiot gospodarczy po likwidacji Hellenic Mining and Metallurgical S.A. w Larymnie („Dawne Larco”). Dawne Larco nadal jest w stanie likwidacji, ale w 1989 r. jego aktywa wraz z odpowiadającymi im zobowiązaniami wniesiono do Larco. Dawne Larco jest zatem wierzycielem Larco.

2.2. Opis środków

2.2.1. Środek 1: Nieodzyskiwanie długu wobec Ministerstwa Finansów

- (12) W kwietniu 1998 r. Larco zawarło ugodę dotyczącą spłaty zadłużenia ze swoimi głównymi wierzycielami, tj. Dawnym Larco, PPC i państwem greckim. Zgodnie z ugodą z 1998 r. od zobowiązania Larco wobec wspomnianych wierzycieli miały być naliczane odsetki w wysokości 6 % rocznie. Dług wobec państwa greckiego pozostał jednak bez zmian lub zwiększył się nieznacznie przynajmniej od 2004 r. ⁽⁶⁾, natomiast zadłużenie wobec PPC i Dawnego Larco zostało zlikwidowane lub uległo zmniejszeniu ⁽⁷⁾.
- (13) W związku z tym wydaje się, że pożyczka na rzecz Larco była traktowana w inny sposób przez państwo niż przez pozostałych dwóch wierzycieli.

2.2.2. Środek 2: Gwarancja państwowa z 2008 r.

- (14) W dniu 22 grudnia 2008 r. państwo udzieliło gwarancji na pożyczkę w wysokości 30 mln EUR z banku ATE na rzecz Larco. Gwarancja ta obejmowała 100 % pożyczki na okres do trzech lat przy stawce opłaty z tytułu gwarancji państwowej wynoszącej 1 % rocznie.

2.2.3. Środek 3: Podwyższenie kapitału w 2009 r.

- (15) W 2009 r. z uwagi na ujemny kapitał własny rada dyrektorów Larco zaproponowała podwyższenie kapitału zakładowego o 134 mln EUR, a trzech udziałowców wyraziło zgodę. Jedynie państwo greckie wykorzystało jednak swoje prawa w pełni, natomiast NBG wykorzystał swoje prawa częściowo, a PPC nie brał udziału w podwyższeniu kapitału zakładowego. Żaden nowy udziałowiec nie wziął udziału w podwyższeniu kapitału zakładowego przedsiębiorstwa.

⁽⁴⁾ Por. przypis 1.

⁽⁵⁾ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

⁽⁶⁾ W 2004 r. wynosił on 10,3 mln EUR i stale wzrastał, dochodząc do kwoty 13,5 mln EUR w 2011 r.

⁽⁷⁾ PPC: 39 mln EUR w 2004 r., zero w 2011 r.; Dawne Larco: 48,3 mln EUR w 2007 r., 43,8 mln EUR w 2011 r.

- (16) Faktyczne podwyższenie kapitału zakładowego wyniosło jedynie 65,5 mln EUR, przy czym państwo wniosło wkład w wysokości około 45 mln EUR (69 % całkowitego zastrzyku kapitałowego), a NBG w wysokości 20,5 mln EUR (31 %). Mimo złej sytuacji finansowej Larco wydaje się, że podwyższenia kapitału nie dokonano w oparciu o plan restrukturyzacji mający na celu przywrócenie rentowności przedsiębiorstwa, natomiast wydaje się, że NGB odpisało wartość księgową przedsiębiorstwa, „ponieważ grupa nie przewiduje odzyskania wartości księgowej inwestycji z uwagi na poważne problemy finansowe, przed jakimi stoi przedsiębiorstwo” ⁽⁸⁾ (zob. motyw 45 decyzji z dnia 6 marca 2013 r.).

2.2.4. Środek 4: Gwarancja państwowa z 2010 r.

- (17) W dniu 10 maja 2010 r. państwo udzieliło gwarancji w celu pokrycia listu gwarancyjnego, który NBG przyznało Larco na kwotę około 10,8 mln EUR. Gwarancja ta obejmowała 100 % listu gwarancyjnego na czas nieokreślony przy stawce opłaty z tytułu gwarancji państwowej wynoszącej 2 % rocznie.

2.2.5. Środek 5: Listy gwarancyjne zamiast zaliczki na poczet grzywny podatkowej w 2010 r.

- (18) W 2010 r. greckie organy podatkowe przeprowadziły audyt sprawozdań finansowych Larco i odrzuciły podejście księgowe do niektórych strat wynikających z umów zabezpieczających dotyczących ceny niklu. W wyniku bezprawnego zgłoszenia strat nałożono grzywnę podatkową w wysokości 190 mln EUR ⁽⁹⁾.
- (19) Larco następnie zaskarżyło nałożenie tej grzywny podatkowej przed sądami greckimi. Zgodnie z prawem greckim ⁽¹⁰⁾ podmiot zobowiązany do zapłaty grzywny podatkowej powinien zapłacić 25 % grzywny jako zaliczkę w celu zaskarżenia jej przed sądem (w tym przypadku 25 % stanowiłoby kwotę 47 mln EUR).
- (20) W przypadku Larco grecki sąd administracyjny podjął decyzję o zwolnieniu przedsiębiorstwa z obowiązku wpłacenia 25 % grzywny, zastępując go zobowiązaniem do złożenia listów gwarancyjnych na kwotę 1,5 mln EUR.

2.2.6. Środek 6: Gwarancje państwowe z 2011 r.

- (21) W dniu 30 grudnia 2011 r. państwo udzieliło dwóch gwarancji w odniesieniu do dwóch pożyczek z banku ATE w wysokości 30 mln EUR i 20 mln EUR. Jedna z pożyczek (w wysokości 20 mln EUR) była przeterminowana w momencie przyznania gwarancji. Gwarancje te zapewniły pokrycie w 100 % przy stawce opłaty z tytułu gwarancji państwowej wynoszącej 1 % rocznie.

2.3. Powody decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

- (22) W decyzji z dnia 6 marca 2013 r. (motywy 18–25) Komisja doszła do wstępnego wniosku, że Larco mogło zostać uznane za przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw ⁽¹¹⁾ od 2007 r. W związku z tym Komisja doszła do wstępnego wniosku, że wszystkie sześć środków stanowiło pomoc państwa, i wyraziła wątpliwości dotyczące zgodności przedmiotowych środków z rynkiem wewnętrznym.
- (23) Jeżeli zidentyfikowane środki stanowiłyby pomoc państwa, byłyby przyznane z naruszeniem obowiązku zgłaszania i klauzuli zawieszającej, które określono w art. 108 ust. 3 Traktatu.

3. UWAGI GRECJI

3.1. Przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji

- (24) W uwagach przedstawionych w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego władze greckie wysuwały argumenty, że w latach 2008–2009 Larco nie było przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji, ponieważ zarejestrowane straty wynikały ze spadku światowych cen żelaznika w tamtych latach. Władze greckie twierdziły, że Larco jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji dopiero od 2010 r.

⁽⁸⁾ Nota 24: Udział kapitałowy w przedsiębiorstwach powiązanych.

⁽⁹⁾ Władze greckie wyjaśniły następnie, że przedmiotowy środek dotyczy dodatkowego podatku, a nie grzywny podatkowej. Zatem środek 5 rozumie się jako odnoszący się do dodatkowego podatku, a nie do grzywny podatkowej, jak błędnie wspomniano w decyzji z dnia 6 marca 2013 r.

⁽¹⁰⁾ Grecki kodeks podatków dochodowych nr 2238/1994 (Dziennik Urzędowy Republiki Greckiej FEK A 151 — 16.9.1994), art. 74 ust. 9.

⁽¹¹⁾ Komunikat Komisji — Wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2).

3.2. Środek 1: nieodzyskiwanie długu wobec Ministerstwa Finansów

- (25) Władze greckie twierdziły, że pożyczka państwa na rzecz Larco nie stanowi zasobów państwowych, ponieważ pierwotnie była ona pożyczką prywatną udzieloną przez organizację zajmującą się restrukturyzacją przedsiębiorstw (Organisation for Enterprise Restructuring S.A., „OER”). Po likwidacji OER, zgodnie z ustawą nr 2741/1999, wszelkie jego roszczenia przekazano państwu.
- (26) Ponadto władze greckie wyjaśniły, że ugoda dotycząca spłaty zadłużenia z 1998 r. zawierała szczegółowe zasady dotyczące traktowania i odzyskiwania niespłaconych długów, które miały zastosowanie na koniec każdego roku budżetowego w następujący sposób:
- jeżeli w trakcie roku budżetowego Larco odnotowywało zysk, odsetki skumulowane (w wysokości 6 % rocznie) spłacano wierzycielom w pierwszej kolejności, przed spłatą kwoty głównej długu;
  - po spłacie odsetek Larco zachowywało określoną kwotę z zysków na rzecz inwestycji;
  - po zastosowaniu a) i b) całość pozostałego zysku na rachunkach Larco proporcjonalnie przyznawano wierzycielom Larco.
- (27) Jeżeli po roku 1999 r. Larco nie odnotowałyby żadnych zysków, jego wierzyciele mieli prawo do dochodzenia spłaty długu za pomocą różnych środków, takich jak uznanie wypłaty za należną, kapitalizacja długu itp. Wierzyciele nie mieli jednak uprawnień do przeprowadzenia jakiegokolwiek przymusowej egzekucji niespłaconego długu, takiej jak zajęcie aktywów przedsiębiorstwa lub wymuszenie wszczęcia postępowania upadłościowego przeciwko temu przedsiębiorstwu.
- (28) Do 2003 r. zgodnie z ugodą wierzyciele otrzymywali odsetki skumulowane. W latach 2004–2007 Larco nie odnotowało żadnych zysków, a zatem spłata odsetek skumulowanych nie miała miejsca. W 2007 r. PPC zawarł z Larco porozumienie w sprawie surowców, na które zgodę wyrazili wszyscy wierzyciele i zgodnie z którym Larco dostarczało PPC lignit, co przyczyniło się do odpowiedniego zmniejszenia długu. Dług wobec PPC zlikwidowano zupełnie w 2011 r.
- (29) Administrator Dawnego Larco prowadzi windykację długu na drodze sądowej i wydaje się, że pewne kwoty zostały już zapłacone. Do 2011 r. Dawne Larco odzyskało 5 mln EUR niespłaconego długu, który jest wynikiem umowy z 1998 r. Ponieważ Dawne Larco również było zadłużone w stosunku do państwa greckiego, państwo greckie pobrało pełną kwotę wspomnianych 5 mln EUR.
- (30) W odniesieniu do bezpośredniego długu Larco wobec państwa greckiego państwo regularnie wysyła Larco faktury dotyczące rocznej wysokości długu wraz z rocznymi odsetkami skumulowanymi.
- (31) Władze greckie twierdziły zatem, że dług wynikający z umowy z 1998 r. nie mógł stanowić zasobów państwowych i selektywna korzyść dla Larco w żadnym przypadku nie miała miejsca.

3.3. Środek 2: gwarancja państwowa z 2008 r.

- (32) Władze greckie powołały się na obwieszczenie w sprawie gwarancji ⁽¹²⁾, w szczególności na jego sekcję 3.2 zawierającą warunki, na których Komisja może wykluczyć istnienie pomocy państwa w ramach gwarancji indywidualnej. Według władz greckich:
- w momencie przyznania gwarancji Larco nie było przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji;
  - w momencie przyznania gwarancji jej zakres można było dokładnie zmierzyć;
  - gwarancję przyznano na rzecz dłużnych papierów wartościowych (pożyczki obligacyjnej), mogła ona zatem objąć ponad 80 % niespłaconego długu;
  - stawka opłaty wynosząca 1 %, którą zapłacono z tytułu gwarancji, stanowiła cenę rynkową, odzwierciedlającą zdolność finansową Larco.
- (33) Władze greckie twierdziły zatem, że gwarancja państwowa z 2008 r. nie stanowiła pomocy państwa.
- (34) Władze greckie wyjaśniły, że środek 2 przyznano na podstawie decyzji ministerialnej YA 2/93378/0025 z dnia 22 grudnia 2008 r. i obejmował on kwotę wynoszącą dokładnie 30 000 000 EUR.

⁽¹²⁾ Obwieszczenie Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji (Dz.U. C 155 z 20.6.2008, s. 10).

3.4. Środek 3: podwyższenie kapitału w 2009 r.

- (35) Władze greckie twierdziły, że udział państwa w podwyższeniu kapitału miał na celu ochronę wartości przedsiębiorstwa w kontekście jej przyszłej prywatyzacji i w celu wdrożenia planu restrukturyzacji. W swojej decyzji państwo wzięło pod uwagę potencjalny rozwój Larco, wartość jego aktywów oraz ogólną sytuację na rynku żelaznika, a także środki restrukturyzacji i cięcia kosztów.
- (36) NGB wniósł wkład w wysokości 31 % podwyższenia kapitału. W przeciwieństwie do państwa, NGB zdecydował się wykorzystać swoje prawa tylko częściowo. Władze greckie twierdziły, że celem NGB jest utrzymanie pewnej kontroli nad przedsiębiorstwem i w związku z tym jego działań nie należy uważać za brak zaufania w przyszłość Larco. NGB rzeczywiście zredukował swoje udziały w Larco do minimum wymaganego greckim prawem, aby mieć prawo weta w odniesieniu do niektórych ważnych decyzji podejmowanych przez radę dyrektorów.
- (37) Trzeci udziałowiec, PPC, wyraźnie postanowił nie uczestniczyć w podwyższaniu kapitału, zgadzając się na rozwodnienie jego udziału w przedsiębiorstwie. Władze greckie twierdziły, że PPC nie wzięło udziału w podwyższeniu kapitału, ponieważ chciało umożliwić państwu zwiększenie jego większościowego udziału w przedsiębiorstwie w kontekście jego prywatyzacji.
- (38) Ponadto władze greckie twierdziły, że państwo działało jak prywatny inwestor, a zatem podwyższenie kapitału w 2009 r. nie stanowiło pomocy państwa.
- (39) Władze greckie nie przedłożyły jednoznacznych informacji dotyczących daty przyznania środków. Z protokołu ze zgromadzenia udziałowców wynika, że w dniu 15 kwietnia 2009 r. państwo greckie przyznało 15 000 000 EUR na rzecz podniesienia kapitału na podstawie dokumentu OIK2/27694/0025 Ministerstwa Finansów w kontekście łącznego wkładu państwa w podniesienie kapitału zakładowego, które wyniosło 44 999 999,40 EUR. W sprawozdaniu finansowym Larco za 2009 r. wskazano, że decyzję o podniesieniu kapitału podjęto w dniu 14 maja 2009 r., ale nie wyjaśniono, kiedy miał miejsce faktyczny nowy zastrzyk kapitałowy.

3.5. Środek 4: gwarancja państwowa z 2010 r.

- (40) Władze greckie wyjaśniły, że w odniesieniu do umowy z 1998 r. Dawne Larco nadal ubiegało się w sądach greckich o spłatę długu ze strony Larco i wydano szereg wyroków sądu oraz unieważnień dotyczących między innymi długów w wysokości około 10,5 mln EUR ⁽¹³⁾.
- (41) W związku z odwołaniem ze strony Larco oraz z powodu zagrożenia wystąpienia nieodwracalnej szkody grecki sąd najwyższy zawiesił spłatę długu w wysokości około 10,5 mln EUR do czasu wydania przez właściwy sąd wyroku końcowego. Zawieszenie przyznano pod warunkiem, że Larco przedłoży Dawnemu Larco list gwarancyjny na kwotę, w jakiej płatności zostały zawieszony. NGB przedłożył Larco list gwarancyjny na kwotę około 10,8 mln EUR (10,5 mln EUR pierwotnie kwestionowanego długu + 0,3 mln EUR na opłaty i wydatki prawne). List gwarancyjny obejmowała z kolei gwarancja państwowa na pełną kwotę ze stawką opłaty z tytułu gwarancji wynoszącą 2 % rocznie na czas nieokreślony.
- (42) Władze greckie wyjaśniły, że państwo zapewniło przedmiotowy środek jako udziałowiec z zamiarem spełnienia warunków zawieszenia i ochrony swojej inwestycji przed przeterminowaniem jej długów. W przeciwnym wypadku zawieszenie nie miałooby zastosowania i Dawne Larco miałooby prawo do dalszej windykacji długu, możliwie poprzez przejęcie aktywów Larco. Larco mogłoby wtedy stać się niewypłacalne. Według władz greckich NGB nie przyznałoby listu gwarancyjnego bez gwarancji ze strony państwa.
- (43) Władze greckie wyjaśniły, że środek 4 przyznano na podstawie decyzji ministerialnej YA 2/923/0025 z dnia 10 maja 2010 r. i obejmował on kwotę wynoszącą dokładnie 10 510 824,95 mln EUR oraz 310 000 EUR na pokrycie opłat i wydatków prawnych, a zatem łączną kwotę 10 820 824,95 mln EUR.

3.6. Środek 5: listy gwarancyjne zamiast zaliczki na poczet grzywny podatkowej w 2010 r.

- (44) Władze greckie wyjaśniły, że przedmiotowy środek dotyczy dodatkowego podatku, a nie grzywny podatkowej. Według Larco dodatkowy podatek nałożono, ponieważ organy podatkowe nie wyraziły zgody na odjęcie strat wynikających z umów zabezpieczających od przychodów netto Larco. Władze greckie wyjaśniły także, że sąd zażądał od Larco przedłożenia listów gwarancyjnych o łącznej wartości 4,7 mln EUR.

⁽¹³⁾ Według Dawnego Larco przedmiotowa kwota stanowi odsetki skumulowane od kwoty głównej uznanej w ramach umowy z 1998 r.

- (45) Władze greckie przedłożyły dowód, że na podstawie ogólnego przepisu prawnego Larco było upoważnione do zastąpienia zaliczki na poczet dodatkowego podatku listami gwarancyjnymi. Zgodnie z prawem krajowym⁽¹⁴⁾ w wyroku sądu, na podstawie którego zezwolono Larco na zastąpienie zaliczki na poczet dodatkowego podatku listami gwarancyjnymi, zastosowywano test bilansujący, biorąc pod uwagę korzyści wierzyciela (państwa) i rentowność dłużnika (Larco), i w związku z tym podjęto decyzję o tymczasowym zawieszeniu zobowiązania do zapłaty 47 mln EUR w formie zaliczki (to jest 25 % dodatkowego podatku), zastępując je listami gwarancyjnymi o łącznej wysokości 4,7 mln EUR. Przedmiotowe zawieszenie miało obowiązywać do czasu wydania wyroku końcowego w ramach postępowania wniesionego przez Larco przeciwko państwu za nałożenie dodatkowego podatku.
- (46) Ponadto władze greckie twierdzą, że decyzji sądów krajowych nie można przypisać państwu.
- (47) Władze greckie wyjaśniły także, że pomimo tymczasowego zawieszenia państwo praktycznie uchyliło efekt finansowy wspomnianego zawieszenia, potrącając dodatkowy podatek należny od Larco od kwot należnych Larco od państwa, takich jak przychód podatkowy lub deklaracja VAT. Zezwolono na to w najnowszych przepisach w celu przyspieszenia ściągania podatków w Grecji.
- (48) Wydawało się zatem, że państwo pobrało już co najmniej 16,1 mln EUR kwoty należnej z tytułu zaliczki na poczet dodatkowego podatku od Larco.

3.7. Środek 6: gwarancje państwowe z 2011 r.

- (49) Władze greckie wyjaśniły, że żadna z dwóch pożyczek, na które udzielono gwarancji, nie była przeterminowana. Bank ATE udzielił pożyczki w wysokości 20 mln EUR w formie refinansowania starszej pożyczki w wysokości 20 mln EUR, która była przeterminowana.
- (50) Władze greckie twierdziły, że dwie gwarancje państwowe nie obejmowały zasobów państwowych, ponieważ państwo było winne Larco 60 mln EUR z tytułu deklaracji VAT. Jeżeli zatem skorzystano by z gwarancji, kwoty mogłyby skompensować niespłacony dług należny od państwa.
- (51) Władze twierdziły również, że jeżeli przedmiotowy środek stanowił pomoc, należy go uznać za zgodny z rynkiem wewnętrznym, ponieważ był on zgodny z tymczasowymi ramami prawnymi⁽¹⁵⁾ oraz z odpowiednim tymczasowym greckim programem gwarancji udzielonych na zabezpieczenie pożyczek („tymczasowy program gwarancji”)⁽¹⁶⁾. Władze uważały przede wszystkim, że oprócz faktu, iż w momencie przyznania środka Larco było przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji, spełniono także inne warunki programu:
- Larco było dużym przedsiębiorstwem;
  - pożyczka w wysokości 30 mln EUR stanowiła pożyczkę inwestycyjną, natomiast 20 mln EUR stanowiło pożyczkę refinansującą starszą pożyczkę, którą przyznano na cele inwestycyjne;
  - gwarancje przyznano przed końcem 2011 r.;
  - łączna kwota dwóch gwarantowanych pożyczek przekraczała roczne koszty wynagrodzeń Larco jedynie o 3 mln EUR;
  - gwarancje obejmowały 100 % pożyczki, ale z uwagi na szczególną sytuację greckiej gospodarki taki środek stanowił dla Larco jedyną możliwość uzyskania dostępu do finansowania;
  - gwarancje obejmowały stawkę opłaty wynoszącą 1 % rocznie, którą należy uznać za stawkę rynkową.
- (52) Ponadto władze greckie twierdziły, że jeżeli Komisja stwierdziłaby, iż przedmiotowy środek stanowi pomoc oraz że nie spełniono warunków tymczasowego programu gwarancji, środki należy uznać za pomoc na ratowanie. Taką pomoc należy uznać za zgłoszoną, ponieważ Komisję poinformowano o przedmiotowym środku w odpowiedzi na kwestionariusz z dnia 16 marca 2012 r., na etapie wstępnego postępowania wyjaśniającego z urzędu.
- (53) Według władz greckich pomoc była zgodna z wymogami wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw, ponieważ:
- stanowiła pomoc na utrzymanie płynności finansowej w formie gwarancji udzielonych na zabezpieczenie pożyczek;
  - była uzasadniona poważnymi trudnościami społecznymi i nie miała nadmiernie niekorzystnych efektów rozlewności na inne państwa członkowskie;

⁽¹⁴⁾ Artykuły 200–205 kodeksu postępowania administracyjnego.

⁽¹⁵⁾ Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 83 z 7.4.2009, s. 1).

⁽¹⁶⁾ N 308/09, przyjęty w dniu 30 czerwca 2009 r.

- c) władze greckie przygotowywały plan restrukturyzacji we współpracy z Komisją;
- d) ograniczono ją do kwoty niezbędnej do utrzymania działalności przedsiębiorstwa w ograniczonym okresie;
- e) była ona zgodna z zasadą „pierwszy i ostatni raz”, ponieważ Larco nie podlegało pomocy na ratowanie ani pomocy restrukturyzacyjnej w przeszłości;
- f) Larco przedstawiło państwu biznesplan, uzasadniając potrzebę finansowania w wysokości 30 mln EUR na rzecz inwestycji.
- (54) Władze greckie wyjaśniły, że środek 6 przyznano na podstawie (i) decyzji ministerialnej YA 2/95156/0025 z dnia 30 grudnia 2011 r. obejmującej kwotę wynoszącą dokładnie 30 000 000 EUR; oraz (ii) decyzji ministerialnej YA 2/95161/0025 z dnia 30 grudnia 2011 r. na kwotę wynoszącą dokładnie 20 000 000 EUR.

4. OCENA

- (55) W niniejszej decyzji na początku odniesiono się do kwestii, czy Larco jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. Następnie w decyzji oceni się, czy środki będące przedmiotem kontroli stanowią pomoc państwa na rzecz Larco w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu oraz czy taka pomoc może być zgodna z rynkiem wewnętrznym.

4.1. Trudności Larco

- (56) W decyzji z dnia 6 marca 2013 r., a w szczególności w jej motywach 18–25, Komisja na podstawie wstępnej oceny stwierdziła, że w momencie przyznania sześciu przedmiotowych środków Larco znajdowało się w trudnej sytuacji. W tabeli przedstawiono kluczowe dane finansowe Larco za lata 2007–2011:

Kluczowe dane finansowe Larco w okresie od 2007 r. do czerwca 2012 r. (w mln EUR)

	2007	2008	2009	2010	2011	H1 2012 (*)
Obrót	549,3	284	98,8	239	311	154,6
Zysk przed opodatkowaniem	23	– 116	– 105	6,4	6,5	– 12,2
Kapitał zakładowy	163,8	163,8	109	109	109	109
Kapitał własny	104	– 0,4	– 35	– 31	– 26	– 39
Całkowite zadłużenie	141,2	230,1	233,9	261,8	262,7	326
Współczynnik zadłużenia do kapitału własnego	1,3	– 575	– 6,6	– 8,3	– 10,1	– 8,4

(*) Dane przedłożone przez HRADE.

- (57) Punkt 10 lit. a) wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw stanowi, że spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością uznaje się za znajdującą się w trudnej sytuacji, jeżeli „ponad połowa jej zarejestrowanego kapitału została utracona, w tym ponad jedna czwarta tego kapitału w okresie poprzedzających 12 miesięcy”. Przepis ten odzwierciedla założenie, że przedsiębiorstwo, które doświadcza bardzo dużej utraty swojego kapitału zakładowego, nie będzie w stanie zatrzymać strat, które prawie na pewno doprowadzą do jej zniknięcia z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej (jak określono w pkt 9 wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw).
- (58) Ponadto zgodnie z pkt 11 wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw przedsiębiorstwo może nadal być uznane za znajdujące się w trudnej sytuacji, „gdy występują typowe oznaki, takie jak rosnące straty, malejący obrót, zwiększanie się zapasów, nadwyżki produkcji, zmniejszający się przepływ środków finansowych, rosnące zadłużenie, rosnące kwoty odsetek i zmniejszająca się lub zerowa wartość aktywów netto”. W związku z tym według Sądu „istnienie ujemnego kapitału własnego, który [...] można uważać za ważny wskaźnik trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa” ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ Sprawy połączone T-102/07 Freistaat Sachsen przeciwko Komisji i T-120/07 MB Immobilien i MB System przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2010, s. II-585, pkt 106.

- (59) Zgodnie ze sprawozdaniami finansowymi Larco za okres od 2007 r. do pierwszej połowy 2012 r. kapitał zakładowy przedsiębiorstwa nie zmniejszył się o więcej niż o połowę. W tym samym okresie kapitał własny przedsiębiorstwa osiągnął jednak wartość ujemną. W poprzednich sprawach Komisja uznawała, że jeżeli wartość kapitału własnego przedsiębiorstwa jest ujemna, oznacza to, iż cały kapitał zakładowy tego przedsiębiorstwa został utracony, a w takim przypadku *a priori* zakłada się, że spełnione są kryteria określone w pkt 10 lit. a) wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw ⁽¹⁸⁾.
- (60) W przypadku Larco Komisja uznaje, że wydaje się, iż jego kapitał zakładowy nie zmniejszył się o więcej niż połowę tylko dlatego, że przedsiębiorstwo nie przyjęło właściwych środków, jak ma to zwykle miejsce zgodnie z greckim ustawodawstwem ⁽¹⁹⁾. Takie właściwe środki mają na celu zmianę kapitału własnego przedsiębiorstwa z ujemnego na dodatni i jednocześnie podwyższenie go do odpowiedniego poziomu. Takie właściwe środki mogą obejmować kapitalizację strat lub podwyższenie kapitału, lub obie opcje.
- (61) W związku z tym Komisja uważa, że kapitalizacja strat spowodowałaby utratę całego kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, ponieważ skumulowane straty były wyższe niż kapitał zakładowy. Z tego powodu Komisja uważa, że w tym przypadku kryteria określone w pkt 10 lit. a) wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw były spełnione od 2008 r.
- (62) Ponadto jeżeli chodzi o kryteria określone w pkt 11 wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw, w latach 2007–2009 obrót Larco poważnie się zmniejszył i w latach 2008 i 2009 przedsiębiorstwo poniosło znaczne straty na łączną kwotę 221 mln EUR (odpowiednio 116 mln EUR i 105 mln EUR). W 2010 r. i 2011 r. przedsiębiorstwo zwiększyło obrót i zyski, ale nie wystarczyło to do przywrócenia prawidłowej sytuacji finansowej Larco. W tym samym okresie kapitał własny przedsiębiorstwa pozostawał ujemny, a jego zadłużenie nadal rosło. Ponadto działalność Larco w pierwszej połowie 2012 r. znowu zaczęła przynosić straty.
- (63) Komisja nie zgadza się z argumentem władz greckich, że Larco nie znajdowało się w trudnej sytuacji w latach 2008 i 2009, ponieważ straty spowodowane były spadkiem cen żelazoniklu.
- (64) Po pierwsze, fakt, że spadek ceny żelazoniklu spowodował straty i przyczynił się do trudności Larco, sam w sobie nie stanowi okoliczności łagodzących dla stwierdzenia, że Larco wykazywało typowe oznaki przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji. Przedsiębiorstwo w dobrej kondycji powinno dostosować koszty do takich zmian cenowych w celu uniknięcia strat.
- (65) Po drugie, w latach 2008 i 2009 kapitał własny przedsiębiorstwa był ujemny, a zadłużenie rosło (63 % wzrostu w latach 2007–2008). Mimo że cena żelazoniklu i obrót znacznie wzrosły po 2010 r., kolejne wyniki finansowe Larco wskazywały, że przedsiębiorstwo nadal znajduje się w trudnej sytuacji. W związku z tym nie można stwierdzić, że straty w latach 2008 i 2009 były spowodowane jedynie niskimi cenami żelazoniklu.
- (66) W związku z powyższym stwierdza się, że Larco znajdowało się w trudnej sytuacji, w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw, w momencie przyznania sześciu przedmiotowych środków.

4.2. Istnienie pomocy państwa

- (67) Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (68) Zgodnie z utrwaloną praktyką Komisji oraz jak potwierdzono w orzecznictwie, kryterium służącym do oceny, czy transakcja między organem publicznym a przedsiębiorstwem stanowi pomoc państwa, jest test prywatnego inwestora lub test prywatnego wierzyciela ⁽²⁰⁾. Ze wspomnianego testu wynika, że w przypadku gdy państwo działa na rynku jako podmiot komercyjny, musi robić to w sposób porównywalny do pomiotu prywatnego. Jeżeli państwo nie postępuje w taki sposób, może to oznaczać występowanie pomocy państwa. Innymi słowy, punktem odniesienia dla oceny, czy transakcja wiąże się z pomocą państwa, jest to, czy podmiot prywatny znajdujący się w podobnej sytuacji zachowałby się w ten sam sposób. W ramach wspomnianego testu nie można uwzględnić kwestii pozagospodarczych jako powodów do przyznania środków wsparcia.

⁽¹⁸⁾ Decyzja Komisji w sprawie C 38/07 Arbel Fauvet Rail (Dz.U. L 238 z 5.9.2008, s. 27), decyzja Komisji w sprawie C 27/2010 United Textiles (Dz.U. L 279 z 12.10.2012, s. 30).

⁽¹⁹⁾ Zgodnie z art. 47 greckiej ustawy nr 2190/1920, w przypadku gdy kapitał własny przedsiębiorstwa spada poniżej 50 % kapitału zakładowego, udziałowcy przedsiębiorstwa muszą podjąć decyzję (w terminie 6 miesięcy od końca odpowiedniego roku obrotowego) o likwidacji przedsiębiorstwa albo o przyjęciu innych środków.

⁽²⁰⁾ Zob. np. sprawa C-305/89 Włochy przeciwko Komisji („Alfa Romeo”), Rec. 1991, s. I-1603, pkt 18 i 19 oraz sprawa T-16/96 Cityflyer Express przeciwko Komisji, Rec. 1998, s. II-757, pkt 51; sprawy połączone T-129/95, T-2/96 i T-97/96 Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech-Stahlwerke przeciwko Komisji, Rec. 1999, s. II-17, pkt 104; sprawy połączone T-268/08 i T-281/08 Miasto Burgenland i Austria przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2012, s. II-0000, pkt 48.

4.2.1. Środek 1: nieodzyskiwanie długu wobec Ministerstwa Finansów

- (69) Na podstawie dostępnych informacji Komisja nie może zgodzić się z argumentem władz greckich, że pożyczka od OER była prywatną pożyczką. Zgodnie z grecką ustawą nr 1386/1983 (art. 1) ⁽²¹⁾ ustanawiającą OER „OER będzie działać na korzyść interesu publicznego i pod nadzorem państwa”. Zgodnie z art. 3 tej samej ustawy państwo jest jedynym udziałowcem OER. Ponadto państwo miało możliwość, aby bezpośrednio mianować przewodniczącego i dwóch z ośmiu członków rady dyrektorów oraz pośrednio kolejnych czterech członków. Z powyższego wynika, że zasoby OER stanowią zasoby państwowe i w związku z tym wydaje się, iż każdą pożyczkę od OER można przypisać państwu.
- (70) Dowód przedłożony przez władze greckie wskazuje, że zadłużenie Larco wobec OER (następnie przeniesione wobec państwa) było regularnie przedstawiane w sprawozdaniu i fakturowane zgodnie z ugodą dotyczącą spłaty zadłużenia z 1998 r. na podstawie ugody dotyczącej spłaty zadłużenia w 1998 r. Część zadłużenia spłacono, gdy pozwoliła na to rentowność przedsiębiorstwa. W tym okresie Larco zrealizowało inwestycje umożliwiające zmniejszenie zadłużenia, ale na przedmiotowe inwestycje zgodzili się wszyscy wierzyciele. Zgodnie z ugodą wierzyciele nie mieli uprawnień do przeprowadzenia jakiegokolwiek przymusowej egzekucji niespłaconego długu.
- (71) W kontekście powyższego stwierdza się, że środek 1 jest zgodny z testem prywatnego wierzyciela, ponieważ państwo jako wierzyciel działało w sposób porównywalny do wierzyciela prywatnego oraz wykorzystało wszystkie dostępne środki w ramach określonych w umowie w celu odzyskania zadłużenia.

4.2.2. Środek 2: gwarancja państwowa z 2008 r.

- (72) Gwarancje państwowe narażają zasoby państwowe, jako że ich realizacja wiąże się z płatnością z budżetu państwa. Ponadto każda gwarancja, za którą nie uzyskuje się odpowiedniego wynagrodzenia, oznacza dla państwa utratę zasobów finansowych. W związku z tym w odniesieniu do przedmiotowego środka spełniono kryterium dotyczącego wykorzystania zasobów państwowych oraz możliwości przypisania ich państwu i władze greckie nie kwestionują tego.
- (73) Komisja nie zgadza się z argumentem władz greckich, że warunki przedstawione w sekcji 3.2 obwieszczenia w sprawie gwarancji są spełnione. Komisja ustaliła, że w 2008 r. Larco znajdowało się w trudnej sytuacji. Ponadto nie można uznać, że roczna stawka opłaty z tytułu gwarancji państwowej wynosząca 1 % odzwierciedla ryzyko niewykonania zobowiązania w odniesieniu do gwarantowanych pożyczek, biorąc pod uwagę poważne trudności finansowe Larco i w szczególności wysoki współczynnik zadłużenia do kapitału własnego.
- (74) Komisja uważa, że rozsądny wierzyciel prywatny nie udzieliłby gwarancji Larco na tych warunkach. Ponieważ środek przyznano na rzecz Larco selektywnie, Komisja stwierdza, że gwarancja państwowa z 2008 r. przyniosła beneficjentowi selektywną korzyść.
- (75) Larco działa w sektorze, w którym produkty są przedmiotem wymiany handlowej między państwami członkowskimi, i sam wywozi większość swoich produktów do innych państw członkowskich. Ponadto w sześciu państwach członkowskich oprócz Grecji, mianowicie w Austrii, Finlandii, we Francji (Nowej Kaledonii), w Hiszpanii, Szwecji i Zjednoczonym Królestwie przeprowadza się wydobycie, wytop i rafinację niklu ⁽²²⁾. Nikiel jest przedmiotem wymiany handlowej w prawie wszystkich państwach członkowskich ⁽²³⁾.
- (76) Przedmiotowe środki umożliwiają Larco kontynuowanie działalności tak, że w przeciwieństwie do innych konkurentów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej nie musi ono borykać się z konsekwencjami wynikającymi zwykle ze złych wyników finansowych. Powoduje to zakłócenie konkurencji, ponieważ inne przedsiębiorstwa, działające na tych samych rynkach, muszą działać bez takiego wsparcia ze strony państwa.
- (77) Komisja stwierdza zatem, że środek 2 stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Komisja uważa, że pomoc jest równa wysokości gwarancji pożyczki, ponieważ wątpliwe jest, iż Larco, ze względu na jego trudności gospodarcze, uzyskałoby jakiegokolwiek fundusze na rynku, niezależnie od warunków. Innymi słowy, Komisja uważa, że Larco otrzymało korzyść równą gwarancji pożyczki, ponieważ bez gwarancji państwowej nie pozyskałoby takiego finansowania na rynku.
- (78) Komisja nie posiada żadnych informacji wskazujących, że gwarancja została uruchomiona.

4.2.3. Środek 3: podwyższenie kapitału w 2009 r.

- (79) Udział państwa w podwyższeniu kapitału zakładowego Larco w 2009 r. obejmuje zasoby państwowe i można go przypisać państwu. W związku z tym przedmiotowe kryterium jest spełnione i władze greckie nie kwestionują tego.

⁽²¹⁾ Dziennik Urzędowy Republiki Greckiej FEK A 107 — 6.7.1994.

⁽²²⁾ Źródła: British Geological Survey, European Mineral Statistics 2006–2010, <http://www.bgs.ac.uk/>; również Nickel Institute, <http://www.nickelinstitute.org>.

⁽²³⁾ Źródło: British Geological Survey, European Mineral Statistics 2006–2010, <http://www.bgs.ac.uk/>.

- (80) Komisja nie otrzymała żadnych przekonujących dowodów od władz greckich uzasadniających ich argument, że państwo działało jako rozsądny prywatny inwestor. Faktycznie w protokołach ze zebrań udziałowców przedstawiono dowód sugerujący, że przed podwyższeniem kapitału udziałowcom nie przedłożono żadnego planu restrukturyzacji, mimo że Larco znajdowało się w trudnej sytuacji. Ponadto końcowa kwota podwyższenia kapitału była ostatecznie niewystarczająca do pokrycia ujemnego kapitału Larco i w związku z tym wspomnianego podwyższenia nie można uznać za środek chroniący wartość przedsiębiorstwa i wspierający jej restrukturyzację.
- (81) Jeżeli chodzi o udział NBG, Komisja przypomina wyjaśnienie Sądu, że „równoczesność nie może sama w sobie, nawet przy znacznych inwestycjach, wystarczyć dla stwierdzenia braku pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, bez uwzględnienia pozostałych istotnych okoliczności faktycznych lub prawnych” ⁽²⁴⁾.
- (82) Faktycznie częściowego udziału NBG nie można wykorzystać jako dowodu współdziałania państwa z prywatnymi udziałowcami, ponieważ NBG ponosił ryzyko w odniesieniu do Larco nie tylko jako udziałowiec, lecz także jako wierzyciel. Jego decyzja o częściowym udziale w podwyższeniu kapitału była zatem środkiem mającym na celu ochronę nie tylko wartości jego inwestycji, lecz także jego pozycji jako wierzyciela.
- (83) Ponadto państwo udzieliło już Larco gwarancji państwowej z 2008 r. W związku z tym, jak ustalono w stosownym orzecznictwie, udział państwa w podwyższeniu kapitału w 2009 r. nie można rozpatrywać osobno, ale trzeba rozważyć go w kontekście innych środków pomocy ⁽²⁵⁾.
- (84) Ponadto argument władz greckich, że zamiarem PPC było umożliwienie państwu uzyskania dużego większościowego udziału, nie znajduje potwierdzenia w protokołach ze zebrań udziałowców. Zamiast tego PPC po prostu oświadczyło, że nie będzie uczestniczyć w podwyższeniu kapitału zakładowego.
- (85) W związku z tym Komisja uważa, że rozsądny inwestor prywatny nie uczestniczyłby w podwyższeniu kapitału zakładowego Larco na wspomnianych warunkach. Ponieważ środek przyznano Larco selektywnie, Komisja stwierdza, że udział państwa w podwyższeniu kapitału w 2009 r. zapewnił beneficjentowi selektywną korzyść.
- (86) Z powodów przedstawionych w motywach 75–76 powyżej środki potencjalnie mogą wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję.
- (87) Komisja stwierdza zatem, że środek 3 stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Ponieważ nie kwestionuje się, że państwo w pełni wykorzystało swoje prawa do uczestnictwa w podwyższeniu kapitału zakładowego [niejasne], wartość środka 3 wynosi 44 999 999,40 EUR.
- (88) W odniesieniu do daty udzielenia, z protokołu ze zebrań udziałowców z dnia 14 maja 2009 r. wynika, że państwo greckie wniosło kwotę 15 000 000 EUR w ramach podwyższenia kapitału w dniu 15 kwietnia 2009 r. ⁽²⁶⁾ z uwzględnieniem całego wkładu państwa w podwyższenie kapitału zakładowego [niejasne], który wyniósł 44 999 999,40 EUR. Komisja nie posiada informacji o dacie przyznania pozostałej kwoty wkładu państwa w podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa.

4.2.4. Środek 4: gwarancja państwowa z 2010 r.

- (89) Z tych samych powodów co w odniesieniu do środka 2, w przypadku środka 4 spełniono kryterium wykorzystania zasobów państwowych oraz możliwości przypisania wspomnianego środka państwu i władze greckie nie kwestionują tego.
- (90) Komisja przyznaje, że udzielanie gwarancji w okolicznościach podobnych do przedmiotowego przypadku może być powszechną praktyką handlową dla udziałowców. Ponieważ NBG był również udziałowcem Larco, Komisja uważa jednak, że proporcjonalne dzielenie ryzyka wynikającego z przedmiotowej gwarancji byłoby normalne dla udziałowców. Zamiast tego państwo przyjęło całe ryzyko, udzielając gwarancji na zadłużenie, podczas gdy Larco znajdowało się w trudnej sytuacji i jego zadłużenie już rosło.
- (91) Jeżeli chodzi o środek 2, warunków przedstawionych w sekcji 3.2 obwieszczenia w sprawie gwarancji nie spełniono również w odniesieniu do tego środka, ponieważ nie można uznać, że stawka opłaty z tytułu gwarancji państwowej wynosząca 2 % odzwierciedla ryzyko niewykonania zobowiązania przez Larco.

⁽²⁴⁾ Sprawa T-565/08 Corsica Ferries przeciwko Komisji, wyrok z dnia 11 września 2012 r., pkt 122.

⁽²⁵⁾ Sprawy połączone C-399/10 P i C-401/10 P Bouygues SA, Bouygues Télécom SA przeciwko Komisji i sprawa T-11/95 BP Chemicals przeciwko Komisji 1998, pkt 171.

⁽²⁶⁾ Na mocy dokumentu Otk2/27694/0025 Ministerstwa Finansów.

- (92) W związku z tym Komisja uważa, że rozsądny wierzyciel prywatny nie udzieliłby gwarancji Larco na tych warunkach. Ponieważ środek przyznano Larco selektywnie, Komisja stwierdza, że przyniósł on beneficjentowi selektywną korzyść.
- (93) Z powodów przedstawionych w motywach 75–76 powyżej środki potencjalnie mogą wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję.
- (94) Komisja stwierdza zatem, że środek 4 stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Komisja uważa, że kwota pomocy jest równa gwarantowanej kwocie, ponieważ jasne jest, że żaden rozsądny uczestnik rynku nie udzieliłby Larco gwarancji na taką kwotę, ze względu na jego trudności gospodarcze, niezależnie od warunków. Innymi słowy, Komisja uważa, że Larco otrzymało przewagę równą kwocie gwarancji, ponieważ bez gwarancji państwa nie uzyskałoby żadnej gwarancji na rynku.
- (95) Komisja nie posiada żadnych informacji wskazujących, że gwarancja została uruchomiona.

4.2.5. Środek 5: listy gwarancyjne zamiast zaliczki na poczet dodatkowego podatku w 2010 r.

- (96) Komisja bierze pod uwagę wyjaśnienia przedstawione przez władze greckie w odniesieniu do faktycznego kontekstu środka 5.
- (97) W kontekście dowodów przedłożonych przez władze greckie Komisja zgadza się, że sąd udzielił Larco prawa do zastąpienia zaliczki na poczet dodatkowego podatku listami gwarancyjnymi na podstawie obiektywnych kryteriów, które miałyby zastosowanie w odniesieniu do każdego przedsiębiorstwa znajdującego się w podobnej sytuacji. W związku z tym stwierdza się, że środek 5 nie wiąże się z korzyścią selektywną na rzecz Larco.

4.2.6. Środek 6: gwarancje państwowe z 2011 r.

- (98) Komisja bierze pod uwagę wyjaśnienia przedstawione przez władze greckie w odniesieniu do faktycznego kontekstu środka 6.
- (99) Komisja nie zgadza się z władzami greckimi, że środek 6 nie wiąże się z zasobami państwowymi. Po pierwsze, jak wyjaśniono w odniesieniu do środka 2, gwarancje państwowe narażają zasoby państwowe, jako że ich realizacja wiąże się z płatnością z budżetu państwa. Ponadto każda gwarancja, za którą nie uzyskuje się odpowiedniego wynagrodzenia zgodnie ze stawką rynkową, oznacza dla państwa utratę zasobów finansowych. Ponadto argument dotyczący niespłaconego długu w wysokości 60 mln EUR z tytułu podatku VAT wydaje się sprzeczny z uwagami zgłoszonymi w odniesieniu do środka 5, w ramach których władze greckie twierdziły, że zgodnie z prawem i celowo nie zwróciły należnego podatku VAT, aby skompensować zawieszenie zaliczki na poczet dodatkowego podatku.
- (100) W związku z tym Komisja uważa, że w odniesieniu do przedmiotowego środka spełniono kryterium dotyczące zasobów państwowych i możliwości przypisania wspomnianego środka państwu.
- (101) Podobne do środka 2 i 4 warunki przedstawione w sekcji 3.2 obwieszczenia w sprawie gwarancji nie są spełnione również w odniesieniu do tego środka.
- (102) W związku z tym Komisja uważa, że rozsądny wierzyciel prywatny nie udzieliłby gwarancji Larco na tych warunkach. Ponieważ środek przyznano Larco selektywnie, Komisja stwierdza, że przyniósł on beneficjentowi selektywną korzyść.
- (103) Z powodów przedstawionych w motywach 75–76 powyżej środki potencjalnie mogą wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję.
- (104) Komisja stwierdza zatem, że środek 6 stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Jeżeli chodzi o środek 2, Komisja uważa, że kwota pomocy jest równa kwocie gwarantowanych pożyczek, ponieważ wątpliwe jest, iż Larco, ze względu na jego trudności gospodarcze, uzyskałoby jakiegokolwiek fundusze na rynku, niezależnie od warunków.
- (105) Komisja nie posiada żadnych informacji wskazujących, że gwarancja została uruchomiona.

4.2.7. Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa

- (106) W związku z powyższym Komisja uważa, że środki 1 i 5 nie stanowią pomocy państwa, natomiast środki 2, 3, 4 i 6 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.
- (107) W związku z tym pomoc państwa przyznana w dniu 22 grudnia 2008 r., polegająca na zastosowaniu środka 2, wynosi 30 000 000 EUR. Pomoc państwa polegająca na zastosowaniu środka 3 wynosi 44 999 999,40 EUR, lecz datę(-y) należy ustalić z władzami greckimi. Pomoc państwa przyznana w dniu 10 maja 2010 r., polegająca na zastosowaniu środka 4, wynosi 10 820 824,95 EUR, a łączna kwota pomocy państwa przyznanej 30 grudnia 2011 r., polegająca na zastosowaniu środka 6, wynosi 50 000 000 EUR (wynikająca z 30 000 000 EUR + 30 000 000 EUR).

4.3. Pomoc niezgodna z prawem

- (108) Środki 2, 3, 4 i 6 stanowią pomoc państwa oraz zostały przyznane z naruszeniem obowiązku zgłoszenia i klauzuli zawieszającej ustanowionej w art. 108 ust. 3 Traktatu. Środki te stanowią zatem pomoc państwa niezgodną z prawem.

4.4. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym

- (109) W zakresie, w jakim środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu, ich zgodność musi zostać oceniona w świetle wyłączeń określonych w ust. 2 i 3 tego artykułu.
- (110) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości państwo członkowskie decyduje o przedstawieniu możliwych powodów zgodności i wykazaniu, że spełnione są przesłanki do uznania takiej zgodności⁽²⁷⁾.

4.4.1. Zgodność środków 2, 4 i 6

- (111) W odniesieniu do środków 2 i 4 władze greckie nie przedstawiły żadnych możliwych powodów zgodności, ponieważ uznały, że środki te nie stanowiły pomocy państwa.
- (112) Biorąc pod uwagę, że środki stanowią pomoc państwa, należy je ocenić pod względem ich zgodności na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu i w szczególności na podstawie wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw, ponieważ Larco znajdowało się w trudnej sytuacji co najmniej od 2008 r. Zgodnie z pkt 20 wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw „takie przedsiębiorstwo nie może być uznawane za narzędzie służące celom polityki publicznej aż do czasu zapewnienia jego rentowności. Komisja uznaje więc, że pomoc dla przedsiębiorstw zagrożonych może mieć pozytywny wpływ na rozwój działalności gospodarczej bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem Wspólnoty tylko wtedy, gdy warunki ustalone w niniejszych wytycznych są spełnione”.
- (113) Ponadto w tym przypadku nie spełniono odpowiednich warunków określonych w wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (sekcja 3.1). Gwarancje nie wygasły po 6 miesiącach i władze greckie nie zgłosiły planu restrukturyzacji mającego na celu przywrócenie rentowności przedsiębiorstwa, chociaż nie wprowadzono żadnych środków wyrównawczych, aby zmniejszyć zakłócenia konkurencji. Ponadto nie ma dowodów na to, że pomoc była ograniczona do niezbędnego minimum, w szczególności przez znaczny wkład własny beneficjenta pomocy. Władze nie przedłożyły planu likwidacji.
- (114) Jeżeli chodzi o środek 6, władze greckie uznały, że był on zgodny z tymczasowymi ramami i tymczasowym programem gwarancji oraz iż w każdym przypadku kwalifikował się jako pomoc na ratowanie.
- (115) Komisja nie zgadza się z argumentami władz greckich. Uważa ona, że nie spełniono warunków ram tymczasowych i tymczasowego programu gwarancji, ponieważ Larco znajdowało się w trudnej sytuacji. Łączna kwota dwóch gwarancji przekroczyła roczne koszty wynagrodzeń Larco, gwarancja obejmowała ponad 90 % kredytu, a stawki opłaty wynoszącej 1 % rocznie nie można uznać za stawkę rynkową odzwierciedlającą ryzyko niewykonania zobowiązania w odniesieniu do gwarantowanej kwoty.
- (116) Jeżeli chodzi o argument, że środek ograniczał się do pomocy na ratowanie, chociaż Komisja prowadziła z władzami greckimi rozmowy dotyczące Larco od 2011 r., władze nigdy nie wspomniały, że gwarancje z 2011 r. należy rozpatrywać jako pomoc na ratowanie ani nigdy nie zgłosiły tego faktu. Faktycznie w ich odpowiedzi z dnia 16 marca 2012 r. na kwestionariusz władze greckie wyraźnie oświadczyły, że przedsiębiorstwo nie korzystało z pomocy na ratowanie lub restrukturyzując przez ostatnie 10 lat.

⁽²⁷⁾ Sprawa C-364/90 Włochy przeciwko Komisji, Rec. 1993, s. I-2097, pkt 20.

- (117) Również w tym przypadku nie spełniono odpowiednich warunków określonych w wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. Gwarancje z 2011 r. nie wygasły po 6 miesiącach i władze greckie nie zgłosiły planu restrukturyzacji ani planu likwidacji. Biznesplan uzasadniający potrzebę uzyskania 30 mln EUR na inwestycje nie może być podstawą zgodności planu restrukturyzacji dla celów wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji. Jest tak, ponieważ celem planu nie było przywrócenie rentowności przedsiębiorstwa i nie przewidziano, czy wprowadzono środki wyrównawcze w celu zmniejszenia zakłóceń konkurencji. Ponadto nie było dowodów na to, że pomoc była ograniczona do niezbędnego minimum, w szczególności przez znaczny wkład własny beneficjenta pomocy. Władze również nie zapewniły planu likwidacji.
- (118) Komisja nie znalazła innych możliwych powodów w odniesieniu do zgodności środków 2, 4 i 6.
- (119) W świetle powyższego Komisja uważa środki 2, 4 i 6 za niezgodne z rynkiem wewnętrznym.

4.4.2. Zgodność środka 3

- (120) Władze greckie nie przedstawiły żadnych możliwych powodów w odniesieniu do środka 3, ponieważ uznały, że środek ten nie stanowił pomocy państwa.
- (121) Biorąc pod uwagę, że środek stanowi pomoc państwa, należy ocenić go z uwzględnieniem zgodności na podstawie wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji z powodów przedstawionych w motywie 112 powyżej. Również w tym przypadku nie spełniono jednak odpowiednich warunków określonych w wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. Władze greckie nie zgłosiły planu restrukturyzacji, który przywróciłby rentowność przedsiębiorstwa i nie wprowadzono żadnych środków wyrównawczych w celu zmniejszenia zakłóceń konkurencji. Ponadto nie ma dowodów na to, że pomoc była ograniczona do niezbędnego minimum, w szczególności przez znaczny wkład własny beneficjenta pomocy.
- (122) Komisja nie znalazła innych możliwych podstaw dla zgodności tego środka.
- (123) W tej sytuacji Komisja uznaje środek 3 za niezgodny z rynkiem wewnętrznym.

4.5. Odzyskanie

- (124) Zgodnie z Traktatem i orzecznictwem Trybunału Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji o tym, że zainteresowane państwo musi wycofać lub zmienić formę pomocy, w przypadku stwierdzenia niezgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem⁽²⁸⁾. Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika również, że nałożenie na państwo obowiązku wycofania pomocy uznanej przez Komisję za niezgodną z rynkiem wewnętrznym służy przywróceniu stanu pierwotnego⁽²⁹⁾. W tym kontekście Trybunał ustalił, że cel ten uznaje się za osiągnięty, jeżeli beneficjent pomocy przyznanej w sposób niezgodny z prawem dokonał jej zwrotu i utracił korzyść posiadaną względem konkurentów rynkowych, a ponadto została przywrócona sytuacja sprzed wypłaty pomocy⁽³⁰⁾.
- (125) Zgodnie z przytoczonym orzecznictwem art. 14 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999⁽³¹⁾ stanowi, że: „w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta [...]”.
- (126) W związku z tym, biorąc pod uwagę, że przedmiotowe środki zgłoszono Komisji z naruszeniem art. 108 Traktatu, a zatem uznaje się je za pomoc niezgodną z prawem i ze rynkiem wewnętrznym, pomoc ta musi zostać odzyskana w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku przed przyznaniem pomocy. Proces odzyskiwania powinien obejmować czas od dnia odniesienia korzyści przez beneficjenta, to jest począwszy od dnia przekazania mu pomocy, do dnia skutecznego odzyskania, i kwota, jaką należy odzyskać, powinna być powiększona o kwotę odsetek naliczanych do dnia jej skutecznego odzyskania.

5. WNIOSEK

- (127) Środki 1 i 5 nie stanowią pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.
- (128) Grecja wprowadziła środki 2, 3, 4 i 6 niezgodnie z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu.

⁽²⁸⁾ Zob. sprawa C-70/72 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. 1973, s. 813, pkt 13.

⁽²⁹⁾ Zob. sprawy połączone C-278/92, C-279/92 oraz C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. 1994, s. I-4103, pkt 75.

⁽³⁰⁾ Zob. sprawa C-75/97 Belgia przeciwko Komisji, Rec. 1999, s. I-3671, pkt 64 i 65.

⁽³¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

- (129) W szczególności środki 2, 4 i 6 (gwarancje państwowe z 2008 r., 2010 r. i 2011 r.) na rzecz Larco stanowiły pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu i były niezgodne z rynkiem wewnętrznym, ponieważ odpowiednie warunki określone w wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw nie zostały spełnione oraz nie znaleziono żadnych innych podstaw do uznania środków za zgodne z rynkiem wewnętrznym.
- (130) Środek 3 (uczestnictwo państwa w podwyższeniu kapitału Larco w 2009 r.) również stanowił pomoc państwa i był niezgodny z Traktatem, ponieważ odpowiednie warunki określone w wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw nie zostały spełnione oraz nie znaleziono żadnych innych podstaw do uznania środka za zgodny z rynkiem wewnętrznym.
- (131) Komisja zwraca uwagę, że Grecja zgodziła się na przyjęcie decyzji w języku angielskim,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środki w postaci nieodzyskania długu wobec ministerstwa finansów i listów gwarancyjnych zamiast zaliczki na poczet dodatkowego podatku w 2010 r., które Grecja wprowadziła na rzecz Larco, nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

Artykuł 2

Pomoc państwa w wysokości 135 820 824,35 EUR, która została przyznana niezgodnie z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu przez Grecję w formie gwarancji państwa na rzecz Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. w 2008 r., w 2010 r. i w 2011 r. oraz w formie uczestnictwa państwa w podwyższeniu kapitału tego przedsiębiorstwa w 2009 r., jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 3

1. Grecja odzyskuje od beneficjenta pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 2.
2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjentów, do dnia jej faktycznego odzyskania.
3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽³²⁾ ze zmianami.
4. Jeżeli chodzi o środek 3, Grecja podaje dokładną(-e) datę(-y) wniesienia swojego wkładu do podwyższenia kapitału zakładowego w 2009 r.
5. Grecja anuluje wszelkie dotychczas niezrealizowane wypłaty pomocy, o której mowa w art. 2, ze skutkiem od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 4

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 2, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.
2. Grecja zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 5

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Grecja przekazuje Komisji następujące informacje:
  - a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od beneficjenta;
  - b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
  - c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy.

⁽³²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 2, Grecja na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Grecja bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Grecja dostarcza również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 marca 2014 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

ZAŁĄCZNIK

INFORMACJE DOTYCZĄCE OTRZYMANÝCH, POZOSTAŁYCH DO ODZYSKANIA ORAZ JUŻ ODZYSKANYCH KWOT POMOCY

Tożsamość beneficjenta — środek	Łączna kwota pomocy otrzymanej	Łączna kwota pomocy podlegająca odzyskaniu (kwota główna)	Łączna kwota, która została już zwrócona	
			Kwota główna	Odsetki od zwracanej pomocy
Larco — środek 2	30 000 000	30 000 000	0	0
Larco — środek 3	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Larco — środek 4	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
Larco — środek 6	50 000 000	50 000 000	0	0